

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 15 Iunie st. v.

Ce diar maghiar vei lua în mână, în care se nu dai de terminul daco-român, dacă e vorba de Români?

Fie oficios, fie semi-oficios, fie opozițional: moderat — de cumva poate fi vorba și de diare moderate maghiare, sau extreme, într'aceasta se unesc toate partidele, toate nuanțele, ca îndată ce se va atinge o afacere, o cauză care privesc pe Români, se o împodobească oare-cumva și cu terminul „daco-roman“.

Dar' nu numai Românii se bucură de onoarea aceasta. Sârbii, Croații, Ruțenii, Slovaci, îndată ce nu se mișcă după tactul bătut de șovinismul maghiar, sunt panslavisti. Ear' Germanii, dacă au și ei numai vre-o nedumerire sunt taxați de pangermanisti.

Va să dică, câte naționalități nemaghiare în Ungaria, atâtea eresii politice, cari nu încep cu unica și singura idee mântuitoare a maghiarismului. Și totuși, în care diar maghiar nu se susține, că libertate ca în Ungaria nu mai există niciări pe toată fața pământului?

Aceste sunt după noi fenomene, cari ne pot păre curioase, până la oare-care grad și comedioase. Situațiunea însă, după loc și după timp, le imprimă timbrul serioșității.

Cine sunt toți acestia, pe cari șovinismul maghiar îi tractează cu atâta dispreț? Cine sunt toți, pe cari șovinismul maghiar desprețuindu-i îi tractează totodată și de criminali politici? Sunt fragmente din popoare, a căror existență nu este ținută între limitele Ungariei. Ear' Ungaria este așezată acolo, unde se întâlnesc elementele, care, întru cât se află între limitele Ungariei, sunt taxate de primejdiase.

Maghiarii, așadar, ca oameni politici ar trebui, și când ar exista între popoarele din Ungaria înclinări, ca cele atribuite de dînșii naționalităților, să nu zugrăvească pe necuratul în toată ziua pe părete. Ca oameni politici și, după cum au obiceiul a se ține, ca oameni politici eminenți ar trebui cu duhul blândețelor și al buneții să apere naționalitățile de duhurile, pe care din nenorocire tocmai șovinismul maghiar se străduiesc a le băga într'însele.

Dar' și timpul, după noi, este foarte rău ales pentru luxul cu clopotul într'o dungă: despre daco-românism, panslavism și pangermanism.

Abia se împlinesc două decenii de când în lăuntrul monarhiei, mai nainte unitare, se face experiența cu dualismul. Dualismul acesta încă nu este o formă definitivă a monarhiei, ci până acum cu termeni, din țecce în țecce ani. Mai este un an și jumătate și se sfârșește și deceniul al doilea, din care cauză negocierile pentru înnoirea transacțiunii între jumătățile monarhiei tocmai au să se înceapă, mai întâiu între guverne apoi între reprezentanțele de dincoaci și de dincolo de Laita.

Este dar' consult oare, ca în momentele când are să se înnoiască contractul, să se facă atâta sgomot cu desprețul, cu invinuirea cea mai grea, cu nepatriotismul acelora, care au, ori și cum, să contribuie, într'un fel sau într'altul, la înnoirea contractului din cestiune?

Afară de înnoirea contractului dualistic, mai sîntem în ajunul de a încheia convențiuni vamale cu state vecine, și chiar și mai îndepărtate. Deci, oare acum este timpul, ca șovinismul maghiar să isbească aproape pe fiecare vecin în față, lovind în lăuntru pe naționalitatea, cu care vecinul este înrudit?

Spre sfîrșitul de a obține în chipul acesta rezultate favorabile politice, admitînd că e bine ca un stat să-și întemeieze politica pe desprețul și pe invinuirile altora, s'ar cere, ca Ungaria să fie, cel puțin, așa de puternică ca Germania și să aibă în fruntea ei, cel puțin un Bismarck, așa după cum îl are Germania.

Dar' *magna petis Phaeton!*

Nu numai lipsesce puterea și bărbatul, care se conducă cu avîntul corespunzător sumeției șovinismului maghiar politica inaugurată în Ungaria; nu se simte nici puterea chibzuitoare, ca cel puțin desprețul să nu isbească de odată în toți, cu câți Maghiarii, cari 'și-au însușit singuri dreptul de a reprezenta Ungaria, au să negocieze la înnoirea transacțiunii dualistice.

La toată întemplerarea Germanii sînt un element indispensabil, ca să nu dicem mai mult, la negocierile dualistice. Cel puțin așa dară din punct de vedere maghiar, ar fi oportun, dacă elementul acesta s'ar bucura de oare-care menagiare.

Dar' nu. Sașii, bunăoară, dincoaci, Germanii dincolo în Cislaitania, îndată ce nu calcă în pasul, care se afle plăcere înaintea șovinismului maghiar, sînt împroșcați că sînt pangermanisti și totuși, cum am șis, știu bine că cu elementul german are maghiarismul, după forma dualistică, să împartă egemonia în monarhie.

De Sârbii, de Ruțeni, de Slovaci nici vorbă nu poate să fie, ca să între și ei în vre-o combinațiune mai înaltă politică. Toți acestia sînt destinați a servi de material pentru întărirea elementului maghiar între limitele Ungariei. Sînt Slavi cu toții, și ei nu se bucură de alt rol, decât dacă vre-o societate sau vre-o foaie de ale lor are vre-o părere contrară curentului șovinistic de astăzi, să primească asupra-'și odiul panslavismului.

Sînt însă Cehii din Cislaitania, cari încă sînt Slavi și cari după constelațiunea din Cislaitania, ași sînt factori cu vot în afacerile monarhiei.

Maghiarii însă tocmai în momentul de față când se pregătesc pentru a încheia de nou pactul spre a împărți egemonia cu Germanii cochetează și cu Cehii, frații mai de aproape ai Slavonilor. Cochetearea aceasta însă nu împiedică întru nimic a numi pe Slovaci ca și pe ceilalți Slavi din

Ungaria panslavisti, precum numesce pe Sași și pe Germani pangermanisti.

Un stat însă, precum am mai amintit, are afaceri și cu state vecine. Afacerile însă atunci pot lua o dezvoltare mai favorabilă, când se desfășură neted, ca între vecini buni.

Ca monarhie ne considerăm de aliați naturali ai Germaniei. Cu aliații noștri naturali însă vrem să fim și în raporturi bune economice.

Cum vom pute noi întreține toate aceste în mod corespunzător intereselor monarhiei noastre, când elementul înrudit cu Germania este împroșcat în toate țiilele cu porecleța pangermanismului? Nu este împroșcat cu aceasta și presuntivul aliat și vecinul, cu care economicese voim să trăim în raporturi bune?

Tot așa stăm cu Rusia, despre care încă se susține că este a treia în alianță. Tot așa stăm cu România, care deși nu e putere mare, este un vecin, cu care avem raporturi comerciale și care în scurta sa existență a dovedit, că este folositoare civilizațiunii, prin urmare societății europene.

În chipul acesta, să ne ierte politici maghiari, nu se întemeiază fericirea Ungariei. Alte coarde trebuie atinse, dacă vor ca statul Ungariei să se bucure de rolul ce 'i-se cuvine în concertul popoarelor. Înainte de toate trebuie ca în lăuntru popoarele nemaghiare să nu mai fie botezate cu numiri nepatriotice, să nu le mai respingă, învinuindu-le cu lucruri, cari există numai în închipuirea capetelor înfîrîtate de șovinism. Din contră să umble, ca modestelor pretensiuni ale naționalităților să li se satisfacă, și atunci prelîngă compatrioți siguri statul ungar va ave și vecini buni în toate părțile.

Revistă politică.

Sibiu, 14 Iunie st. v.

La judecătoria de a doua instanță din Budapesta s'a ivit un cas extraordinar și sensibil, prin care însuși judecătoria numită pune timbrul barbarismului pe justiția din Ungaria.

După o consultare de trei zile tabla regească a pronunțat sentența în procesul înnoit al lui Koteles. Sînt nouă ani de zile, decînd Koteles își tîngue viața în carcerul din Illava condamnat fiind odata decătră toate trei instanțele judecătorești. O femeie 'l-a denunțat, că el ar fi ucis pe soția sa proprie, respective ar fi fost autorul intelectual al uciderii ei. Pe baza acestei denunțări a fost deținut, ascultat, și nevoind să recunoască ceea-ce el n'a comis, torturat, până ce a recunoscut ceea-ce funcționarii judecătorești voiau să scie dela el, pentru ca să-și poată face reclame pentru cariera lor judiciară. O astfel de procedere incuizitorică numai pe timpul persecutorilor și a pandurilor s'a mai pomenit în Ungaria. Prin torturi de tot felul au stors incuizitorii dela acusat fasonări false, cari lor li erau de folos spre ușorarea incuizițiunii, și neîndestulindu-se cu aceste au presionat earăși prin torturi asupra lui, ca să le dee în mână și material necesar de dovezi. Acusatul 'și-a înnoit procesul și

acum cercetînd lucrul din nou tabla reg. din Budapesta îl absoalvă din lipsa dovezilor, și vrea să repareze prin aceasta ceea-ce a greșit mai nainte ea dinpreună cu celelalte două foruri judecătorești. Koteles a ședut astfel în carcer nevinovat nouă ani! Frumoașă justiția!

Am comunicat, că cu formarea noului cabinet italian a fost însărcinat dl Depretis. Dl Depretis va rămîne deci în fruntea guvernului, deși foile opoziționale nu se prea pot împăca cu idea aceasta. „Bersagliere“ e de părere, că dlui Depretis nu-'i va fi ușor a forma cabinetul, deoarece bărbații politici ai Italiei între împregiurările de față nu sînt de loc dispuși a face parte din guvern. Insuși Depretis să fi șis, că „cu camera aceasta nimenea nu poate guverna“. Dintre colegii sei, cu cari Depretis a pășit la 1881 în funcțiune, astăzi numai doi se mai află pe partea sa: Mancini și Magliani; o dovadă, că de curînd se învechesc ministrii în Italia, și chiar aceasta ne îndreptățește a crede, că crisa ministerială din Italia nu se va aplană cu una cu două. Deocamdată camera 'și-a amînat ședințele întrunindu-se numai atunci cînd dl Depretis și-a pute prezenta lista completă a ministrilor. Scirile cele mai nouă spun, că cercurile politice din Roma se așteaptă numai la ocuparea a treisau patru ministerii, până cînd celelalte vor rămîne în mâinile ministrilor de până acum.

Cu privire la politica externă a noului premier englez scrie „Times“: „Din limbajul jurnalelor germane și austriace e evident, ca amîndouă imperiile mari ale Europei centrale sînt plăcut atinse prin aceea, că politica externă a Angliei nu va mai fi condusă de Mr. Gladstone și Lordul Granville. În ceea-ce privesc relațiunile personale, sînt cuvinte de a presupune, că Austria și Germania sînt pregătite spre a întîmpina cu bunăvoință pe dl Salisbury în oficiul de externe al Angliei. Precum am spus-o însă dela început, pentru puterile străine e lucru cam riscat a lucra în conțelegere cu diplomații, cari probabil vor ave să cadă la alegerile, cari se vor întempla la toamnă, și vor fi înlocuiți prin ministri, cari nu vor ave de loc în vedere legătură politice naționale, și vor fi hotărîți să discrediteze opera antecesorilor lor. Ne permitem deci a ne îndoi — deși cu plăcere am dori să se întemple altmîntrelea — despre aptitudinea dlui Salisbury, de a produce în cele șese luni o soluțiune a cestiunilor politice pendente, care ar pute fi salutară intereselor engleze. În cercurile politice din Londra se ține de fapt împlinit, că noul cabinet va urga desbaterea acelor proiecte în parlament, ale căroră rezolvire e neîncungiurat de lipsă, pentru-ca sesiunea să se poată numai decăt amîna până la disolvarea parlamentului, care se va întempla pe la sfîrșitul lui Iulie sau pe la începutul lunei August.

Din Constantinopol se comunică la „Pol. Corr.“ că earăși es la iveală simptoamele de neîncredere ale Poartei față cu intențiunile Italiei în Tripolis. În urma acestora în Turcia se fac pregătiri energice și s'au trimis întăriri nouă de trupe, precum și nouă tunuri și torpede la Tripolis.

Relativ la conflictul francezo-român „Vossische Zeitung“ comunică,

că refuzul român, de a încheia o convenție comercială cu Franța, respective legea română, care taxează articolii francezi cu o vamă de cinci procente a prețului lor, are să fie ca un răspuns la ridicarea vămii pe cereale din partea Franței. Protestul Franței — ȋce foaia germană — se bazează pe aceea, că convenția franco-turcească, care era atunci în vigoare și pentru România, există încă și astăzi, deoarece-ce aceea până acum încă nu e ridicată.

Grandomania maghiară.

Doi articoli apăruiți în două ȋiare române de preste Carpați, în „Telegraphul” și „Românul”, au produs o adevărată revoluție în presa maghiară. Laudele, amănunțările, grandomania preste tot, palmile date adevărului, ne îndeamnă a le pune în traducere sub ochii cetitorilor ca curioșități. De altă parte svircolirile, temerile, ne par instructive. Se nȋtelege, că năluca Daco-României nu poate să lipsească nici astăzi. Lăsăm însă să urmeze articolul, care n'are lipsă de multe comentarii:

„Cine se mânia, n'are drept. Mai puțin drept are acela, care se mânia totdeauna.

„Nu e ȋi în care ȋiarele române din București se nu îndrepte atacuri în contra noastră: și cel mai mic atom de cumpenire moderată e exclus din iritațiunea lor. Dincontră la noi înȋtănesc numai moderațiune, numai cumpenire politică. Noi nu sȋntem șovinisti și nici națiunea. Superioritatea noastră consistă tocmai în aceea, că noi scim ce putem dobândi și la ce trebuie să resignăm. Al nostru, ear' nu al lor e meritul, că din răsboiul de presă nu se va nasce o amărăciune ce ar lăsa după sine urme afunde și poate chiar un astfel de contrast între România și monarhia, care neevitabil ar aduce daună României, ear' nu nouă.

„Șovinismul și nerăbdarea e pe partea României. Presa română nu face altceva, decât predică răsboi în contra noastră. Așa vorbește despre noi, despre Maghiari, ca-și-când noi am fi poporul de cinci milioane de suflete, șerman, întărit, rămas îndărătul nostru în cultura apuseană cu un secol; ca-și-când noi am fi fost vasalii regilor români, ear' nu Voievozii Munteniei tributarii regilor maghiari; ca-și-când România ar fi fost marea putere din evul de mijloc și ca-și-când poporul român ar fi în prezent o parte egală constitutivă a unei puteri europene conducătoare.

„Și încă nici în acest cas nu s'ar cuveni să vorbească astfel cu noi, după cum vorbește mai pe toată ȋiua presa română. Aceasta ar opri-o nu numai politica, ci și bunul simț. Și totuși România e statul cel mic, ear' noi sȋntem, în alianță cu Austria, puterea cea mare.

„Recunoaștem că nici noi n'am ajuns încă acolo, unde stau popoarele occidentale, dar' nu sȋntem prea încreduți când ȋicem că scim că o întrecem pe România pe toate terenele. Istetiunea noastră politică și natura noastră înăscută spre

parlamentarism sȋnt renumite. *) Istoria răsboaielor însă și cea a timpului modern a înregistrat că sȋntem unul dintre popoarele celea mai răsboinice și în cas de lipsă unul dintre popoarele celea mai puternice în fapte.

„Tradițiunile noastre din evul meȋ sȋnt atât de mari încât cu dreptul putem fi mândri de ele. Ele ar excusa chiar și prea marea încredere a noastră.

„Și noi nu privim cu dispreț încă nici la cele mai primitive și mai mici decât noi popoare. Nu voim să restaurăm imperul lui Ludovic-cel-Mare sau al lui Matia. Nu voim să cucerim România, deși aceea e cucerire maghiară. Români dincontră, dacă cumva presa lor șovinistă exprimă vederile publice, voiesc să ne cucerească pe noi, voiesc să ne iee Ardealul dela pasurile Timișului, Oituzului și a Turnului-roș până în Tisa.

„Și totuși ei se mânia, ear' nu noi. Ei ne atacă fără curmare, ear' nu noi pe ei.

„Care ne este tot păcatul după chiar punctul lor de privire șovinistic? Acela, că nu voim să le dăm Ardealul. Acela că societatea maghiară apără Maghiarimea în Ardeal. Acela, că, dacă se poate, voim să remaghiarisăm pe Maghiarii nostri romanisati.

„Asimilarea României ardelenice e o problemă cu mult mai mare, decât să se poată duce în deplinire. Ne mulțumim numai cu defensivă. Nu apăsăm, nu forțăm pe nime. Voim numai să trăim, și aceasta cu permisiunea presei române sau dacă trebuie — și fără de cea. Noi rasa constitutivă de stat, nu facem alta decât ceea-ce poate face ori-care naționalitate: voim să ne dezvoltăm cultura.

„Dăm naționalităților o astfel de libertate, cum nu posed naționalitățile nicăiri în Europa, cu excepțiunea Elveției compuse din cantoane independente.

„Și totuși noi sȋntem tiranii. Noi călcăm în picioare naționalitățile. Examineze ori-și-cine instituțiunile noastre publice și judece. Cu mult mai puțin alegători din câte un cerc electoral pot trimite deputat în dietă, decum o pot face aceasta în cercurile electorale maghiare. Să se colăționeze numai statistica celor ce posed dreptul electoral și se va vedea că e adevărat, ceea-ce ȋicem. Massa poporului ce nu are vot electoral e mai mare în cercurile române, dar' numărul alegătorilor e cu mult mai mic decât chiar în Săcuime, în Alföld sau preste Dunăre **). Româniea e mai puțin spornică, decât Maghiarul sau Săcuil și în Ardeal totuși poporațiunea celor

*) Foarte adevărat — dacă „parlamentarism” și mameiucism sȋnt lucruri identice. Tocmai primul organ maghiar al cabinetului Tisza, ce în toate direcțiile stăruie spre absolutism prin centralism, tocmai „Nemzet” e avocatul cel mai competent spre a apăra „vestitul parlamentarism” al Maghiarilor. Red. „Tribunei”.

**) Aici e adevărul plesnit în față; legea electorală separată a Transilvaniei întocmită spre a ne face pe Români imposibili, nu ne lasă să fim reprezentați în dietă după numărul și averea noastră. Insuși „Nemzet” ȋice că pe un teritor locuit de Maghiari numărul celor îndreptățiți a alege e neasămănat mai mare decât al celor din cercuri electorale extinse dar' cu poporațiune română. E clasa lor, așa numiți „nemesek”, cari fără căpătau chiar sȋnt îndreptățiți a-și trimite în dietă deputați să le reprezente amarul și năcasul.

mai multe părți poporațiunea română totuși s'a sporit, precând dincontră în ȋinuturile maghiare a rămas în parte stagnantă, ear' în parte — în mod excepțional — poporațiunea a scăduț. Pentru-că Maghiarimea — Săcuimea — emigrează; dincontră Români răman aci.

„Astfel sȋnt apăsăți Români.

„Și cum sȋnt de apăsăți, nimic nu dovedesce mai mult decât presa daco-romanistă de aci.

„Gazeta Transilvaniei,” „Tribuna” etc. ar săi spune că ce e permis a scrie în Ungaria în contra Ungariei. Prima numai în ȋilele aceste a predicat răsboi de alianță în contra noastră. Cea de a doua însă e foarte cunoscută din procesele ei de presă sensationale. Unde presa națională poate ataca atât de liber, acolo poate fi vorba despre prea mare libertate, dar' nu de apăsare.

„Și dacă presa română din București totuși alarmează necurmat în contra noastră și-i agitează pe Români ardeleni, aceasta dovedesce că nu România, ci noi am avă cauză să ne mânia; dar' că totdeodată noi sȋntem în avans în politică și moral. Fiind noi cei mai tari, noi putem fi și cei mai indulgenți.

„Dacă poporul român nu observă, că în contra potopului slav sȋnt avisați la noi, noi vom aștepta cu paciență până când în București politica va lua o direcțiune, după cum a luat în Belgrad. Dar' cu indulgență putem merge numai până acolo, până unde ne permite demnitatea propriă!

„Ardealul însă nu-l putem da nici acum, și nici odată. Sub această condițiune putem fi prietini buni cu România; ba sperăm chiar, în contra presei ultraiste, că vom și fi.”

Contele Samuil Teleki.

Sub acest titlu cetim în „Kol. Közl.” dela 27 Iunie n. un articol pe care îl reproducem fără nici un comentari:

„(bp.) Dacă e adevărat că pe contele Teleki îl vor numi de ambasador la București, unul care cunoaște rapoartele române, n'a putut aȋdi scire mai îmbucurătoare, ca și aceasta. Tandem!

„Astfel reprezentanța noastră cu încetul va primi în cel mai important stat învecinat cu privire la părțile noastre acea formă, pe care în sfârșit o și pretinde basa legală a dualismului, și pe care ar fi pretins-o și conștiința și vađa noastră.

„Vom avă un astfel de ambasador care scie limba maghiară, care-i de sânge maghiar și care ne cunoaște deaproape.

Prin aceasta va mai străbate puțin zefirel în birourile învechite ale ambasadelor noastre, se va ușura contactul poporului nostru cu vecinii și și vom avă în România un astfel de caracter, de care după natura lucrului trebuie să avem, și anume caracter ungar, până-ce până acum noi am fost numai tolerați și caracterul german a predominat.

Pe stindard a lipsit până acum expresiunea parități. Stindardul maghiar numai în miniatură stătea lângă stindardul cel mare al Monarhiei.

„Insigniile noastre dela localitățile oficiale priviau până acum numai într-o formă de a doua mână spre noi. Într'un mod heraldic conțineau vulturele cel cu două capete.

Ambasadoarele noastre sȋnt de coloare germană și acei cari se angagiază spre a eși din țeară, formează personalul funcționarilor. Legile vechi austriace sȋnt în vigoare, și partidei maghiare i-se traduce dintr'acele, dacă are cauze litigioase.

Ce e mai mult însă, în reprezentanțele noastre lipsesce acel caracter național, pe care l-ar dovedi de sigur Românilor contele Teleki atât în salon cât și pe strade. Până acum se părea, că consulul există în România pentru Austria, și nu mai cu seamă pentru noi, pentru cei mai de aproape interesați.

Ar trebui și agitațiunii, care vine din România la noi dincoace să i-se pună odată stavilă prin un amestec dintr'o astfel parte, care din experiență cunoaște primejdiile, la cari sȋnt în-deosebi părțile noastre expuse.

Sociați asemenea „Carpații”-lor trebuie nimicite printr'o trăsătură de peană. Și dacă foi asemenea „Telegrafului” și „Românului” vor mai agita și de aci înainte în contra noastră și se va mai susține pe bani rusesci și de aci înainte foaiă franceză în București; atunci și noi să avem curagial, când e de lipsă, de a pretinde disciplinarea presei.

„Se ȋice, că redactorul „Tribunei” e profesor la gimnaziul „St.-Sava” din București, și că de acolo e concediat, ca să redigeze ȋiarul din Sibiu, care dela aparițiunea sa — abstracție făcând dela „Gaz. Trans.” — a fost singur și unicul isvor al acelei amărăciuni a sufletului, care astăzi a ajuns așa de departe, încât articolii acestui ȋiar nici nu-i mai reproducem, deoarece-ce prin ei am înăspri numai mânia și înscărbirea. N'am pută noi întreba dela vecinii nostri, că adevărate sȋnt aceste, și că în general corect e aceea, că încă și Academia lor de sciințe se-și afle plăcerea în însângerea istoriei împărțind în mod demonstrativ premii pentru operate asemenea istoriei lui „Horia”?

„Aceea ce ne atinge pe noi din partea vecinului e un chaos care trebuie regulat, și dacă noi încă n'am putut aȋunge la o armonie și prietenie mai intimă, la aceasta e cauza principală lipsa unui mijlocitor simpatie.

„Ne închinăm ambasadorului actual. Și el e, precum scim, fiul unei mame maghiare; și sfarmă încâtva și limba maghiară: cu toate aceste, făr' ca să-l vătămăm, inima lui nu e a noastră cu desevîșire, nici numele lui nu e plăcut, și nici înaintea Românilor nu e atât de penderos, ca al lui Teleki.

Domnul baron a intervenit, ca cauzele militare ale celor multe mii de emigrați maghiari să se reguleze prin regele; el s'a făcut în timpul din urmă și membru ordinar al reuniunii maghiare de cultură, și el s'a declarat adeseori înaintea deputațiunilor maghiare, că se va îngriji de ei, — însă, îl întrebăm, stat-au el în direcțiunea aceasta în contact cu aristocrația noastră? El i-a isprăvit lucrul în liniște; observat-a lumea, că el e puternicul reprezentant al Ungariei și al Austriei?

Foița „Tribunei”.

Bunica

de Bojena Němcová,
tradusă din limba boemă
de Prof. Dr. Urban Iarník.
(Urmare.)

După ce toate acestea le-au pus la cale, pelerinii le mulțumiră gazdelor, se mai rugară încă odată la fântânița minunată și punându-se supt ocrotirea Maicii Domnului porniră la drum cătră casă. În pădurea de Hartin, nu de parte de cele nouă cruci, la o fântâniță, se odihniră puțin. Fiindu-le sete, năvăliră împregiurul isvorului și vedând, că Kristla îi dă lui Mila să bea din palmă, veniră să le toarne și lor, ceea-ce bună bucurasă făcu. După asta cei bătrâni se aședară pe erabă, își povestiră, ce și cu ce fiecare a cumpărat de plocon, despre procesiile care au fost acolo împreună cu ei. Fetele se împrașciară prin pădure, ca să culegă flori de cununi, flăcâii însă în vremea aceasta diregeau mormântul și cruciulițele de lemn puse pe el.

„Spuneți-mi, Anișo, de ce sȋnt aicea cele nouă cruci?” întrebă Barunca, potrivindu-i Ancii florile pentru cununa, ce împletia.

„Ascultați, o să vă spun. Nu departe de aicea este un vechiu castel dărîmat, îi ȋic cei de acolo la Vizmburk. În vremurile depărtate era în castelul acesta un pagiu pe care îl chema Herman. El iubia pe o fată nu departe de aici dintr'un sat. Umbla și altul după ea, dară această nu-i plăcea și ea își dete cuvântul lui Herman. Era să se facă nunta. Dimineața în ȋiua aceasta muma lui Herman veni la el, îi aduse mere roșii și-l întrebă, de ce este așa de gânditor; el ȋise, că însuși nu scie. Muma se rugă de el, să nu se ducă, că a avut nisce visuri urite; dară el sări în sus, își luă ȋiua bună dela muma-sa și se sui pe murg.

Dară murgul nu voia să se ducă din poartă. Muma earăși se roagă de el: „Fătul meu, rămană acasă, acesta e semn rău, rău i-se va întâmpla. El însă nu ascultă, îmboldi calul și călcă podul. Murgul se ridică în două picioare și nu voia să meargă mai departe. Muma se rugă de el și pentru a treia oară, dară lui Herman nu-i păsa de nimica și tot se duse la logodnica sa. Și când se duceau la nuntă și au sosit aicea pe locul acesta, flăcăul celalalt, care umbla după logodnică năvăli năprasnic cu pretenii sei preste ei. Începură să se bată cei doi rivali și Herman

fi omorît. Logodnica vedând asta, își înfipse cuțitul în pept, oaspeții de nuntă omorîră pe rivalul lui și așa ci-că au pierit aicea nouă oameni. I-au îngropat pe toți într-o groapă și le-au dat spre pomenire nouă cruci. Dela vremea aceasta crucile aceste se tot dereg și când venim pe aci în vreme de vară, câteodată atărnăm o cununiță de ele și fie-care ȋice un „Tatăl nostru pentru sufletele lor.

Așa sfârși Ancia. Bătrâna Touseova însă, care era în apropiere căutând la ciuperci și a aȋdit o parte de povestire, clătina din cap și ȋise: „Lucrul acesta nu e așa, Ancio. Herman era pagiu din castelul de Litobor, și nu din Vizmburk, și logodnica lui a fost din Svatonovițe. El a fost omorît, până a nu sosi la logodnică, dimpreună cu soții sei de nuntă și cu cuserimea. Logodnica îl aștepta, dar' el nu sosi. Ședură la meașă, și eată că sunară clopotele. Logodnica o întrebă de trei ori pe muma-sa, pentru cine trag clopotele; maica șovăi câțva timp, mai că unuia, mai că altuia, până ce o duse pe logodnica în cămara, în care zăcea Herman omorît. Când o vedu asta, logodnica își străpunse inima. I-au îngropat aici pe toți. . . . Așa am aȋdit-o cu totdeauna,” adause Touseova.

„Cine poate hotări, care din noi are dreptate, dacă aceasta s'a întâmplat în vremurile depărtate. În sfârșit să se fi întâmplat, cum s'a întâmplat, destul de rău, că s'a întâmplat. Mai bine dacă ar fi putut să se iee și să trăiască fericiți.”

„Dară atunci nimenea n'ar fi fost aflat despre ei, nu ne-am aduce aminte de ei, nici nu le-am înecuna mormântul,” — grăi Tomeș, dirigend cruciulița de lemn de brad, care era stricată.

„De, ce folos, eu tot n'aș vră să fiu așa logodnică nefericită,” — socotia Ancia.

„Oh, nici eu,” — ȋise Kristla, venind de dintre copaci cu cununițe făcute gata.

„Ei bine, n'aș dori nici eu, să fiu omorît în ȋiua de nuntă,” — ȋise Mila; „dară cu toate acestea Hermann a fost tot mai fericit, decât rivalul lui. Mare trebuie să fi fost chinul, când vedea, că pe aceasta, pe care o iubia el, un altul i-o duce acasă. Pentru aceasta trebuie să ne rugăm mai ferbinte, căci a murit în rău și în nefericire, Herman în fericire și în mila dumnezească.”

(Va urma.)

Consulatul sârbesc al dlui Kállay a adus fructe politice — succesele se văd, — și întru adevăr ne-am bucura, dacă contele Teleki, acest predilect al dinastiei și al națiunii ar fi numit la acest post important — am mai resufla și noi puțin.

Corespondență particulară a „Tribunei“.

Alba-Iulia, în 25 Iunie 1885.

În 24 l. c. au fost 19 ani decând s'a distins prin bravură regimentul român din loc nr. 50 pe câmpul de luptă dela Custozza. Ziua de 24 Iunie este o zi de mândră suvenir, nu numai pentru acest regiment, dar pentru fiecare Român, care ține la virtuțile neamului nostru.

Ca totdeauna și în est an s'au făcut pregătiri pentru sârbirea memorabilei zile de ieri, întrunindu-se d. a. la 1 oară întregul corp ofițeresc în frunte cu comandantul regimentului dl colonel Heinrich Gabor la un banchet mare, unde au fost invitați ca oaspeți comandantul fortăreței dl brigadir-general maior Francisc de Watteck și dl col. în pensiune Vilhelm Velicanu; în decursul prânzului muzica regimentului a intonat mai multe piese, începând prima oară cu „Marșul Regimentului nr. 50“ de Stefanescu.

Primul toast l'a ridicat dl general-maior Watteck întru sănătatea Maestății Sale, după aceea a urmat al dlui colonel Gabor întru onoarea bravului regiment nr. 50 exprimându-și totodată bucuria, că el, care în ziua aceea memorabilă a fost comandant la a 3-a companie din acest regiment, e mândru de a pute fi earăși în fruntea acestui glorios regiment ca comandant, și în puține cuvinte a adresat mulțumită și dlui col. în pensiune Velicanu, care încă a fost atunci comandant al batalionului al 3-lea, ambele toaste între sunetele muzicii militare, au fost aplaudate din partea corpului ofițeresc cu strigăte de „Hoch“, „Hura“ și „Să trăiască!“

Dl colonel în pensiune V. Velicanu, care la asaltul principal dela Custozza a fost unul dintre primii conducători ai regimentului, la auzul cuvintelor acestora atât a fost de emoționat, încât numai prin lacrimile ferbinți ce i-au inundat fața și-a putut exprima amintirea înaintea fostilor sei partași de pe câmpul de onoare.

În decursul banchetului s'au trimis din partea regimentului două telegrame de felicitare, Alteței Sale arhiducelui Albrecht ca fost comandant suprem și Excelenței Sale dlui gen. de cav. baron de Piret ca fostului comandant de brigadă preste armata dela Custozza.

Seara la 7½ oare a fost să fie o întrunire între oficerii dela regiment, împreună cu un concert al capelei militare în chioscul promenădii din fortăreață, cu care ocaziune 24 de voinici, aleși din reg. și instruiți de dl sub-locotenent D. F., erau pregătiți a produce jocurile tradiționale naționale „Călușerul“ și „Bătuta“, însă o ploaie torențială, ce a început a căde la 6 oare d. a. și a finit până noaptea târziu, a făcut imposibilă reușita festivității de seara.

Azi au sosit telegrafice răspunsurile de mulțumită dela Alteța Sa arhiducele Albrecht și dela Excelența Sa gen. de cav. bar. Piret. Ele sună:

1. Von Sr. K. Hoheit dem Herrn Feldmarschall Erzherzog Albrecht: „Ich danke Ihnen, dem Brigadier und dem Offiziers-Corps für das Telegramm und wünsche dem brawen Regimente noch viele Ehrentage ähnlich dem heutigen.“ 24/6 1885.

Erzherzog Albrecht,

Feldmarschall.

1. Dela Alteța Sa dl mareșal-campestru Arhiducele Albrecht: „Vă mulțumesc, brigadirului și corpului ofițeresc pentru telegramă și-i doresc bravului regiment încă multe zile de onoare ca cea de azi. 24/6 1885.

Arhiducele Albrecht,

mareșal-campestru.

2. Von Sr. Excellenz dem Herrn General der Cavallerie Eugen Freiherrn von Piret: „Danke dem Herrn Brigadier, wie dem Regimente, welches an dessen Ehrentage, zu dem ich selber ihm die besten Wünsche übersende, meiner gedachte.“

von Piret,

G. d. C.

2. Dela Excelența Sa dl general de cavalerie Eugen bar. de Piret: Mulțumesc dlui brigadir și regimentului care și-a adus aminte de mine în ziua sa de onoare, cu care ocaziune eu încă-i trimit cele mai bune dorințe.

Piret,

G. d. C.

Cronică.

Examenul scoalei de fete a reuniunii femeilor române, ținut ieri, ne-a dat încă odată ocaziune de a ne convinge, cât de mult este simțită trebuința unui institut de creștere pentru copilele noastre de condițiuni mai bune. Timp de aproape șapte oare, cât a durat examenul, sala destul de mare a scolii era îndesuită de asistenți, care au urmărit cu o vedită mulțumire mersul studiilor. La încheierea examenului d-na Ioana Bădilă, vice-președinta reuniunii, a mul-

țumit corpului profesoral și directriței, D-șoarei Eleonora Tănăsescu pentru ostenelele ce le-a avut cu această școală, menită a pune începutul pentru o creștere românească a femeilor noastre din societatea cultă.

Și în adevăr sarcina, pe care întreg corpul profesoral a luat-o asupra sa, e cu mult mai grea decât ni s'ar părre la prima impresiune, căci la școala din Sibiu nu este vorba numai de a le da copilelor în românește cunoștințele, pe care în alte institute pot să le câștige în vre-o altă limbă, ci mai ales ca să se creeze o direcțiune pentru cultura femeii române în genere. Examenul de ieri a dovedit, că acest scop a fost atins.

Înterupere de comunicațiune. În urma ploilor din săptămâna aceasta stricându-se un pod pe linia ferată din România, comunicațiunea pe această linie e total întreruptă. De două zile nu am primit posta din România.

Ajutor de 150 fl. s'a dat dela stat la mijlocirea dlui comite-suprem al comitatului Sibiu locuitorilor din Alțina păgubiți prin foc, de asemenea s'au dat 60 fl. pe seama celor arși din comuna Secel.

Cursuri de vară pentru studierea limbii maghiare se vor deschide pe seama învățătorilor dela scoalele populare nemaghiare în Ardeal la Cristurul-săcuiesc și la Cluj.

Reuniunea de maghiarisare din Cluj a primit dela episcopul rom.-cat. din Alba-Iulia 500 fl.

Concert. Programul concertului ce-l va da muzica militară a reg. inf. 82 mâne, Duminecă în 28 Iulie e următorul: Partea I: 1. Uvertură la „Turandot“, de Lachner. 2. Intermezzo din baletul „Naila“, de Leo Delibesne. 3. „Du hörst wie durch die Tannen der Wind so leise weht“, cântec de Loeben. 4. „Stets gefällig“ polca franceză de Faust. 5. „Reveil du Lion“ caprice de Kotsky. 6. Cadril-Spizetuch de Strauss. 7. „Operettenscha“ mare potpuri de Ambroz.

Partea II: 8. Uvertură la „Teifels Anteil“, de Auber. 9. „Morgenblätter“, vals de Strauss. 10. „Air par Louis XIII“, de Ghys. 11. „A farsang hirnöke“, ciardaș de Prežlik. 12. „Die Burgmusik“, marș de Bernard. Începutul la 4 oare d. a. Intrarea liberă.

Răsboiu vamal între Franța și România. „Pester-Lloyd publică o telegramă din București cu datul de 24 Iunie, pe care noi o reproducem cu toată reserva. „După ce România — dice telegrama — nu vrea să facă întrebuințare de tariful vamal, ce în urma resoluțiunii camerei trebuie să se ridice, e posibil, că va izbucni un războiu vamal formal. Consulul francez Ordega a protestat ieri în numele guvernului său în contra atitudinii României, punând totodată în perspectivă închiderea graniței franceze pentru cerealele române.“

Nou diar german în București. Marți 11 (23), curent a apărut în București un nou diar german anume: „Bucarester Freie Presse“, care e rezultatul unei fuziuni între fostele foi germane „Bucarester Zeitung“ și „Rumänischer Lloyd“. Proprietatea noii foi este a dlui frați Grünfeld, depositarii de hârtie din Strada Academiei, și direcția va fi încredințată dlui dr. Hans Kraus.

O nenorocire. Din Băcău s'au comunică că în seara de 6 v. ale curente, pe la oarele 8, d-na Matilda Sebastian, soția dlui Ch. G. Sebastian, avocat și deputat, voind să potrivească o lampă ce era suspendată în salon și care era rău făcută de servitori, o trage în jos, lanțul însă se rupe și lampa se răstoarnă pe capul d-nei Sebastian, pe corpul căreia se vârsă îndată gazul aprins. D-na Sebastian se află într-o stare desperată și medicii au puțină speranță de a o scăpa de moarte.

Cholera în Spania. Se scrie din Madrid: Agitația populațiunii crește; ea se manifestează prin opoziția ce o fac locuitorii organelor concrete cu desinfecția locuințelor. În foarte multe casuri a trebuit să se recureze poliția armată pentru restabilirea ordinii. Din părțile orașului unde se ridică spitale pentru bolnavii de cholera, populațiunea a început a emigra în masse. Medici renunși constataază, în contra părerii ministrului de interne, că cholera în Madrid e numai sporadică și n'are caracter epidemic. Se consideră de probabil o nouă criză ministerială. — Ministrul Canovas și Romero au plecat la Murcia unde cholera seceră jertfele cu mai mare furie. Buletinul oficial din Madrid dela 22 l. c. n., despre cholera cuprinde următoarele date: Madrid: 6 îmbolnăviri, 7 casuri de moarte; în provincia: 5 îmbolnăviri, 4 casuri de moarte; provincia Castellon: 86 îmbolnăviri, 54 casuri de moarte; orașul Murcia și Huerta: 214 îmbolnăviri, 83 casuri de moarte; în provincia Murcia: 62 îmbolnăviri, 27 casuri de moarte; Valencia (oraș): 29 îmbolnăviri, 20 casuri de moarte; provincia Valencia: 322 îmbolnăviri, 111 casuri de moarte.

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinții Românilor în Dacia Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare.)

Dela al treilea principat, numit de Anonymus pe pământul Daciei la venirea Ungurilor, — anume cel al așa numitului Glad, dintre Ardeal și Tisa inferioară până în Murăș — se află în timpurile istorice urmă mai proaspătă. E principatul lui Achtum, care în timpul lui Stefan-cel-Sfânt stăpâna aceiași teritor ca și Glad al lui Anonymus.

D. Xenopol (p. 75) numește pre Achtum „unul din cei dintâi capi unguri ai Transilvaniei“ (adece în Banatul Timișan). Nu scim cu care drept îl face ungur. Poate pentru-că Rösler îl numește astfel? — În nici o fântână istorică, despre care am cunoștință, Achtum nu se află numit Ungur. Dincontră, Anonymus spune că acest „Ohtum“ era descendent al lui Glad, care deveni vasal al Ungurilor, păstrând astfel principatul seu. 1) Ear' în viața Sf-lui Gérard aflăm că Achtum era de ritul răsăritean, precum și poporul lui, și c'a primit domnia dela Greci, poate deasemenea în loc de Bulgari, ca la Anonymus. 2) Despre naționalitatea lui nu aflăm niciăiri altă scire, și față cu aceste mărturii nu putem nici-decum admite că ar fi fost Ungur.

Existența principatului neunguresc al lui Achtum din Banatul Timișan află însă explicare numai prin Anonymus, după care acest principat s'a păstrat încă din timpul înainte de venirea Ungurilor. La început el se făc tribut ar Ungurilor, cum spune Anonymus, ceea-ce se vede și din spusele lui Constantin Porphyrogenitul (de adm. imp. c. 40), că Ungurii și-au supus Ungaria până la Puntea lui Traian. Mai apoi însă Achtum se defăc de Unguri 3), recunoscând — cum se pare mai probabil — vechia suzeranitate a imperiului bulgar, 4) despre care se află aici amintire și la Anonymus, care spune, că Bulgarii veniră într-ajutor lui Glad încontra Ungurilor (cap. 44.) Dar Achtum cădu, după spusele tradițiunii, victimă trădării unui mare-oștean de al lui, numit Cianadin (Chanadinus, la Anonymus: Sunad), care deveni apoi Comite unguresc al provinciei supuse. Numele Banat, pe care-l poartă această țeară până astăzi, va fi rămas încă din acele timpuri, dacă nu mai de mult.

(Va urma.)

Convocare.

Despărțământul I (Brad) al reuniunii învătătorilor dela scoalele confesionale gr.-or. din districtul Zarand, își va ține adunarea sa generală în acest an la 23 și 24 Iunie st. v. în sala gimnasiunii din Brad.

Începutul la oarele 10 antemeridian — după celebrarea serviciului divin în biserica gr.-orientală din loc.

Membrii despărțământului și alți indiviți interesați de promovarea învățământului poporal, sânt invitați a participa.

Programa:

1. Cuvânt de deschidere, de președintele.
2. Raportul general al comitetului.
3. Raportul casarului.
4. Raportul bibliotecarului.
5. Raportul unei comisii alese, pentru scoaterea casei și a bibliotecii.
6. Propuneri eventuale.
- II.
7. Pertractarea condicelor scolare de P. Rimbaș.
8. Prelegere practică: „Tatăl nostru“.
9. Prelegere practică: „Învieria lui Lazar“.
10. Prelegere practică: „Prima încheietură a simbolului credinței“.
11. Disertațiune: „istoricul înființării subreuniunii (despărțământului), de presidiu.

Prelegerile practice se vor ține cu elevii

1) Cap. II. Endl. p. 13. Glad... ex cuius progenie Ohtum fuit natus, puen postea... tempore sancti regis Stephani, Sunad... in castro suo iuxta Morisium interfect, eo quod predicto regi rebellis fuit in omnibus.—Cap. 44. p. 39. Glad ex cuius eciam progenie longo post tempore descendit Ohtum... p. 40. Glad a cuius progenie Ohtum descendit...

2) Endlicher, mon. Arpad. I. p. 214. Achtum... secundum ritum Græcorum in civitate Budin (Vidin) fuerat baptizatus... pag. 215, accepit autem potestatem a Grecis, et construct in prefata urbe Morisena monasterium..., constitutus in eodem abate cum monachis grecis, iuxta ordinem et ritum ipsorum.

3) Vita St'i Gerardi, cap. 10. p. 214. Achtum... regi autem Stephano honorem minime impendebat, confidens in multitudine militum et nobilitum suorum... et usurpabat sibi potestatem super sales regis descendentes in Morisio, constitutus in portibus eiusdem fluminis usque ad Ticiam tributarios et custodes, conclusitque omnia suo tributo.—Anonymus cap. II. Ohtum... regi (Stephano) rebellis fuit in omnibus.

4) Ca vasal al regelui bulgar Samuil îl privește și Kronos, Handbuch der Geschichte Oesterreichs, Berlin 1876. II, 67. Szalay, Geschichte Ungaris (Deutsch von Wögerer), Pest 1866. I, 98, îl privește ca vasal al Împăratului bizantin Basilii II, care a supus Bulgaria. Această părere, întemeiată pe spusele din viața St-lui Gérard, poate să fie intru atât dreptă, încât Achtum, fiind vasal al imperiului bulgar, poate să se fi supus Împăratului bizantin, după-ce acesta a supus Bulgaria dundreană (1002). Dar lipsa unei asemenea indicațiuni în scrierile bizantine ne face a crede mai curând că în viața St-lui Gérard se confundă aici Bulgaria cu imperiul bizantin, ca la Anonymus.

claselor normale din Brad, din partea secretarului și a presidiului.

Brad, la 10 Iunie 1885.

Ioan German,

președinte.

Petru Rimbaș,

secretar.

Varietăți.

(Din viața împăratului german.) 27

Maiu a fost o zi însemnată: la 27 Maiu au trecut 70 ani, de când prințul Wilhelm a fost confirmat în capela palatului Charlottenburg (la catolici se confirmă în etatea pubertății). Cu această ocazie prințul și-a scris principiile sale de viață și dorințele sale, ce sânt foarte caracteristice pentru ideile și simțimintele prințului la etatea de 18 ani și pe care bătrânul împărat le-a păstrat ca linie de conduită până în ziua de astăzi:

„Nu voi uita că principele este și el om — înaintea lui Dumnezeu numai om, și are comun cu cel mai de jos din popor, originea, slăbiciunea naturi umane și toate trebuințele ei; că legile ce privesc pe alții, sânt și lui prescrise și că el, ca și alții va fi judecat odată pentru purtarea sa. Mie trebuie să-mi fie sfânt tot ce cată să fie sfânt omului. Voiu rămâne fidel credinței creștinilor, pe care o confesez, o voiu onora totdeauna și voiu căuta să-mi încăldesc inima tot mai mult pentru dînsa. Poziția mea de prinț nu mă va opri de a fi umilit înaintea Dumnezeului meu. Pentru tot binele de care am parte voiu privi cu recunoștință spre Dumnezeu și la toate nenorocirile ce m'ar isbi, mă voiu supuna lui Dumnezeu, fiind firm convins, că pretutindeni are în vedere numai binele meu. Înainte de toate mă voiu feri de ori-ce, ce m'ar înjosi ca om; ca prinț m'as înjosi și mai mult. Sciu ce datorez onoarei adevărate ca om și ca prinț. Nici odată nu-mi voiu căuta onoarea în lucruri, în care o poate găsi numai amăgirea.

„Forțele mele sânt ale lumii, ale patriei. De acea neconținut voiu lucra în cercul menit mie, îmi voiu întrebuința timpul cât mai folositor și voiu face atât bine cât va fi în puterile mele. Voiu păstra și hrăni în mine o bunăvoință sinceră și cordială către toți oamenii și către cei mai mici — căci toți sânt frații mei. Demnitatea mea prințiară nu mă va face să mă cred mai superior, nici să apăs pe cineva prin auctoritatea mea de prinț și unde va trebui să cer ceva dela alții, mă voiu arăta condescend și afabil și pe cât voiu pute voiu căuta să le îlesnesc îndeplinirea datorinței. Țin mult mai mult de a fi iubit, decât temut, sau a ave numai o auctoritate prințiară. Datoriilor serviciului voiu urma cu mare punctualitate și pe inferiori îi voiu îndemna serios la datorie, dar' îi voiu tracta cu bunătate. Ori-ce și o voiu începe gândindu-mă la Dumnezeu și la datoriile mele și în fie-ce și mă voiu cerceta asupra modului cum am întrebuințat ziua trecută. Pe oamenii stricați și lișișori îi voiu respinge dela mine; cei mai buni, mai drepti și mai sinceri îmi vor fi cei mai iubiți....“

(Vaccinarea cholerei.) Dl Pasteur a primit dela doctorul Ferran următoarea scrisoare: Resultatele obținute devin din ce în ce mai elocvente, și ceea-ce s'a petrecut la Alciza s'a repetat și în celelalte orașe. Vaccinații aparțin fără daosebire tuturor claselor societății. Cu toate aceste în mai multe locuri cei mai mulți cari s'au vaccinat au fost cei săraci, fără-că rezultatele se încheze a fi într-un grad înalt satisfăcătoare. Doctorul Ferran, deși constată că o singură inoculare este de ajuns, ar voi cu toate aceste să se practice o a doua, pentru-ca preservarea să fie completă. Cu chipul acesta voiu ajunge la un succes tot atât de absolut ca și acela pe care l'ai obținut D-ta contra bacteriei turbării. Apoi reia: „În urma unui ordin al ministerului de interne, ordin inspirat de nise date eronate, altoirea anticholerică a fost oprită. Duelul care s'a ridicat între auctoritatea superioară și mine are drept cauză critica publică ce am facut contra unor măsuri sanitare păgubitoare luate de un ministru reu consiliat. Dacă nu aceasta e unica cauză, ea a servit cel puțin de pretext prefectului nostru, care mai în urmă s'a acățat de un fapt, din care este cu neputință a se scoate un argument în potrivă metodei anticholerică. Faptul este următorul: Trei casuri de cholera urmate de moarte se declaraseră într-o familie. Membrii rămași în viață fură supuși altoirii. A doua zi de vaccinare s'au bolnăvit alții doi de cholera și au murit. Unul nu voi să se supună la vaccinare că era deja atins de diaree. Cealalt care de asemenea a servit de pretext atitudinii ostile a guvernului a avut de cauză desvoltarea a opt bubule fără nici o importanță, căci n'au ajuns nici a se scurge. Ce însemnează acest mic accident prelungă 20.000 de inoculațiuni? Când culturile sânt încredințate la nese medici cari n'au încă toată experiența dorită spre a recunoaște curățenia vaccinului, inconveniente de aceste pot să se producă. Însă eu, pe cât am putut să observ vaccinul, la 16.000 de inoculațiuni n'am găsit nici o bubuliță. Ți-ai rămané foarte îndatorat dacă ai da cea mai întinsă publicitate acestei scrisori, pentru-ca țeara D-tale și lumea științifică să poată aprecia în tot adevărul faptele semnalate, căci scrierile ce sânt duse în Franția prin presa spaniolă au toată pecetea policronă imprimată de politică.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Bibliografie.

Din

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”

au apărut până acum:

- Nr. 1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici 12 coale tip. broș. elegant. Un exemplar 40 cr. sau 1 leu nou.
- Nr. 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 15 bani.
- Nr. 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 15 bani.
- Nr. 4. **Piperuș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.
- Nr. 5. **Păcală și Tândală.** Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Nr. 7. **Teiu-legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.
- Nr. 8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 40 bani.
- Nr. 9. **Fica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librariilor și peste tot vîndătorilor se dă rabatul cuvenit.

Seiri economice.

Aplicațiunea electricității în agricultură.

Buletinul societății generale a telefoanelor a publicat interesante amănunte asupra aplicațiunii electricității în agricultură, făcută de dl Listelle, inspectorul telegrafelor la Mont-de-Marsan.

Se știe ce daune aduc pe fie-care an, viilor și pomilor roditori brumele de primăvară cari în lunile lui Aprilie și Mai ard floarea în momentul desvoltării ei, distrug mugurul și compromit astfel în câteva ceasuri viitorul recoltelor în cari cultivatorul își pusese speranța. O noapte liniștită, un cer limpede e de ajuns pentru a usca ramurile pline de sevă și a lovi de moarte o vegetațiune din cele mai frumoase.

Aceste receli ale nopții, pe cari închipuirea poporului le atribuie lunei, au fost combătute și cu succes, de câțiva, ani prin nori artificiali, produși deasupra câmpilor cu ajutorul arderii unor materii rășinoase. Se poate astfel domoli influența luminei și împiedeca pe pământ o scădere primejdioasă de temperatură. Leacul, însă trebuie să o mărturisim, în aplicațiune e greu și costisitor: dînsul cere o supraveghere amănunțită, o apăsătoare exactă a condițiunilor meteorologice, și foarte adesea norul artificial ajunge sau prea de vreme, sau prea târziu. Un aparat automatic, așezat chiar în mijlocul culturilor și asociat într-o câta impresiunilor lor, poate din contra, cu ajutorul electricității, să îndeplinească la momentul precis, rolul apărător, fără a expune pe cultivator la cheltuieli zadarnice.

Spre acest scop, d. Lestelle a făcut nise întocmire foarte ingenioase, cari sînt adoptate de doi ani în câteva vii din Landes și Gironde.

Sistemul electro-automatic al acestui inventar cuprinde trei părți esențiale, legate între dinsele prin conductori electrici și anume: un termometru, un comutator și un aprindător.

Termometrul așezat în circuitul unei pile, este dispus astfel încît curentul se închide îndată ce temperatura exterioară se scoboară la gradul când se produc efectele vătămătoare ale brumei. Acest grad, determinat prin experiență în felurite vii, variază după condițiunile locurilor, terenurilor etc.

Comutatorul este un aparat care se mișcă ca un orologiu și destinat a face să treacă curentul îndus dintr-un mic motor Ruhmkorff succesiv într-o serie de circuituri.

Aprindătorul are o capsulă care se aprinde sub acțiunea curentului îndus și o cățime de fulmi-coton propagă combustia capsulei unui focar vecin. Curentul se transmite îndată în mod automat aprindătorului următor fără o sporire simțitoare de rezistență, astfel ca toate focarele se aprind aproape în același moment. Pentru a instala sistemul seu, dl Lestelle așază termometrul în mod vertical pe o scîndurică în mijlocul viei, cam la înălțimea lăstarilor, și-l leagă cu pila prin două fire electrice. Pila e de altminteală într-un punct oare-care, de exemplu, în locuința cultivatorului.

Focarul este acum apărut de orice primejdie printr-o pătură de tărăte de lemn înmuiate în unt-de-lemn de rășine; aceste materii mai au și efectul de a mări fumul. Pentru a proteja aprindătoarele contra ploii, loviturilor și chiar contra căldurii focarului, ele se introduc în nise tuburi de drenaj.

Când temperatura exterioară se scoboară la 2 grade de asupra lui zero, de exemplu, circuitul termometrului se închide, curentul animează îndată un mic electro-magnet, așezat în comutator; mișcarea ca a orologului începe și curentul îndus al motorului percurge succesiv aprindătoarele care aprinde toate focarele în mai puțin de o secundă.

Cheltuielile pentru prima instalație sînt prețuite de inventator dela 110 la 120 lei de hectar, trebuie cînt 7 focare de hectar pentru a se dobîndi un nor continuu.

Sistemul d-lui Lestelle e menit a aduce agriculturii servicii destul de serioase.

Se poate vedea, după aceste amănunte, că cheltuielile nu s'ar putea urca pentru o exploatațiune agricolă de oare-care însemnătate la mai mult de 100 lei de hectar.

Piața din Sibiu, 26 Iunie. Grâu Hectolitra 74—80 chilo fl. 5.60 până fl. 6.50, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 4.30, până fl. 5.30 sîcarea 66 până 72 chilo fl. 3.90 până fl. 4.70, orș 58 până 64 chilo fl. 3.80 până fl. 4.60, ovės 38 până 45 chilo fl. 2.30 până fl. 3.—, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 4.40 până fl. 5.—, mēlaiul 74 până 82 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, sēmēnță de cānepă 49 până 50 chilo fl. 7.— până fl. 8.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, linteă 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pāsāt de grāu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, fāinā Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 13.—, Nr. 5 fl. 11.—, slānina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 52.— până fl. 55.—, sēu brut fl. 33.— până fl. 36.—, sēu de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sēu fl. 56.— până fl. 58.—, sāpūnūl fl. 32.— până fl. 34.—, fēn 100 chilo fl. 2.20 până fl. 2.40, cānepā fl. 40.— până fl. 41.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.75 până fl. 3.—, spiriul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de viț 44 cr., carnea de vițel 36 până 45 cr., carnea de porc 40 până 48 cr., carnea de berbec — până — cr., ouē 10 cu 16 până 20 cr.

Tērgul de rīmātōri în Steinbruch. În 25 Iunie n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 35 cr. până 36— cr., unguresci grei, tineri 37.— cr. până 38.1/2 cr., de mijloc 38.— cr. până 39.— cr., ușori 40.— cr. până 41.— cr. marfă țerāneascā, grea 35.1/2 cr. până 36.— cr., de mijloc 38.— cr. până 39.— cr., ușoară 39.— cr. până 40.— cr., romānesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci, grei 37.— cr. până 38.— cr., transito de mijloc 37.— cr. până 38.— cr., transito ușori 37.— cr. până 39.— cr., ingrașāți cu ghindā — cr. până — cr. per 4% cumpenīți la garā.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta

dela 25 Iunie st. n.

Grāu (din Banat): 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—79 Kilo fl. — până — fl. (lūngā Tisza) 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—79 Kilo fl. 8.90 până 9.50, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—97 Kilo fl. 8.80 până 9.40, (de Alba-Regalā) 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—79 Kilo fl. 8.80 până 9.40, (de Bacskā) 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—79 Kilo fl. — până — fl. (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—79 Kilo fl. 8.60 până 9.10.

Bursa de Budapesta

din 26 Iunie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	99.15
" " " 4%	92.70
" " " 5%	148.—
Imprumutul hārtiei ferate ung.	98.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	123.25
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	109.—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	102.50
Bonuri rurale ung.	102.50
" " " cu cl. de sortare	102.—
" " " bānāțene-timīșene	101.50
" " " cu cl. de sortare	101.25
" " " transilvane	102.—
" " " croato-slavone	98.—
Despāgubire pentru dijma ung. de vin	117.50
Imprumut cu premiu ung.	120.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	82.50
Renta de hārtie austriacā	83.25
" " argint austriacā	108.50
" " aur austriacā	139.50
Losurile austr. din 1860	855.—
Acțiunile băncei austro-ungare	286.—
" " de credit ung.	286.60
" " " " austr.	—
Argintul	101.—
Serisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina”	5.85
Galbeni impērātesci	9.85
Napoleon-d'ori	61.—
Mārci 100 imp. germane	124.30
Londra 10 Livres sterlinge	—

Bursa de București.

Cota oficială dela 24 Iunie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	vēnd.	93.—
Rur. conv. (6%)	"	"	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	"	294.—
Banca națională a Romāniei	"	"	1272.—
Impr. oraș. București	"	"	30.—
Credit mob. rom.	"	"	185.—
Act. de asig. Naționala	"	"	229.—
Serisuri fonciari urbane (5%)	"	"	89.1/4
Societ. const.	"	"	289.—
Schimb 4 luni	"	"	34.—
Anr	"	"	10.0/0

Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA”

[145] 15

în Sibiiu,

fundată în anul 1868

asigurează pe lînga condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de cāmp, mobilii etc.
- b) pe vieața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despāgubiri pentru daune cauate prin foc

Sume asigurate pe vieața

în a. 1869—1881 fl. 427,157.49	în a. 1869—1881 fl. 282,919.87
în a. 1882 „ 54,792.92	în a. 1882 „ 32,382.04
în a. 1883 „ 34,761.25	în a. 1883 „ 32,843.10
în a. 1884 „ 24,778.08	în a. 1884 „ 40,084.13
Suma fl. 541,549.74	Suma fl. 388,229.14

929.778 fl. 88 cr.

Conform bilanțului pentru 1884 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
555.114 fl. 63 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiiu (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Prima fabrică de casse ardeleană
a lui

A. G. Öszy

recomandă

CASSELE SALE DE BANI ȘI CĂRȚI
sigure contra focului și a spargerii

anume construite și cari se pot descurca numai de cumpărători instruiți, de diferite forme și mărimi, cu prețuri mai efin, decât fabricatele de acest soiū ale altor fabrici. Cassele se pot vedea în localul fabricii

Sibiiu, strada Neustift Nr. 9.

Recunoscință publică.

La recercarea fabricantului de casse de aci A. G. Öszy, prin aceasta se adeveresce, că cele două casse de documente, duple, sigure în contra focului și a spargerii (înalte de 2.15 metri, în lățime de 1.38 metri) provēdute cu nou perfecționatul lăcat american de împuns și cu două lăcate chubb, comandate dela susnumitul fabricant și fabricate de el însuși, atāt cu privire la bună-tatea fabricatului, cāt și cu privire la prețul moderat, au aflat cea mai deplină recunoscință.

Subscrisa cassă de păstrare poate recomanda cu toată căldura ori-și-cui fabricatele de casse din patriā ale dlui A. G. Öszy.

Sibiiu, 20 Ianuarie 1885.

Direcțiunea

dela „Hermannstädter allgemeine Sparkasse”.

16 [133]

Afară de atestatul de sus, mai stau spre privire la dispoziție încă alte multe scrisori de recunoscință și laudă.

Cataloge de prețuri, ilustrate, la cerere se trimit gratuit și franco.